

Sygn. akt I UK 311/14

POSTANOWIENIE

Dnia 4 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Góncarz

w sprawie z odwołania S. [...] w M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.
z udziałem zainteresowanych: B. Ż. i C. Spółki z o.o. w M.
o podstawę wymiaru składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 4 marca 2015 r.,
skargi kasacyjnej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w M. od
wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 4 marca 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od odwołującego się S. [...] w M. na rzecz zainteresowanej C. Spółki z o.o. w M. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

ZUS Oddział w K. decyzją z 26 lipca 2012r. ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz zdrowotne dla ubezpieczonej B.Ż. (ubezpieczona) z doliczeniem do wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę łączącej ją z S. [...] w M. (odwołującym się) wynagrodzenia

z tytułu umowy zlecenia zawartej z C. Spółką z o.o. w M. (zainteresowaną) za okres wskazany w decyzji (od stycznia do grudnia 2011 r.).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł S. [...] w M..

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z 24 września 2013 r., VII U [...], oddalił odwołanie. Sąd ustalił, że ubezpieczona B. Ż. była zatrudniona w spornym okresie w S. w M. na podstawie umowy o pracę. W ramach tej umowy świadczyła na terenie szpitala usługi medyczne w postaci świadczeń zdrowotnych z zakresu pielęgniarstwa jako pielęgniarka na oddziałach szpitalnych prowadzonych przez S. [...] w M.. Poza pracą wykonywaną w ramach umowy o pracę, zgodnie z postanowieniami umowy cywilnoprawnej o świadczenie usług medycznych zawartej z C Spółką z o.o. w M. świadczyła te same usługi medyczne, również na terenie szpitala w M. i na rzecz jego pacjentów, jak w oparciu o umowę zawartą ze szpitalem. Przychody ubezpieczonej osiągnięte w ramach zawartej z zainteresowaną spółką umowy zlecenia nie zostały uwzględnione w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, wykazywanej w dokumentach rozliczeniowych złożonych przez szpital. Sąd Okręgowy uznał, że przychód, jaki uzyskiwała ubezpieczona z tytułu wykonywania świadczeń (tzw. usług medycznych) objętych umową zlecenia zawartą z zainteresowaną spółką, powinien być uwzględniony w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne wykazywanej w dokumentach rozliczeniowych przez szpital. Obowiązek wliczenia tego przychodu do podstawy wymiaru składek należał do odwołującego się S. [...] w M.. Ubezpieczona na podstawie zawartej umowy zlecenia wykonywała takie same czynności jak na podstawie umowy o pracę, w siedzibie i na rzecz pracodawcy, co oznacza, że należy ją uznać za pracownika w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, podlegającego obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i zdrowotnym z tego tytułu, co oznacza obciążenie przychodów ubezpieczonej z umowy zlecenia składkami na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł odwołujący się S. [...] w M..

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z 4 marca 2014 r., III AUa [...], oddalił apelację.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł w imieniu odwołującego się jego pełnomocnik, zaskarżając wyrok ten w całości. Skarga kasacyjna została oparta na podstawie naruszenia prawa materialnego, a mianowicie: 1) art. 22 k.p. w związku z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej, przez jego niezastosowanie jako prawnej podstawy rozstrzygnięcia w sytuacji, gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób niebudzący wątpliwości wynika, że ubezpieczona B. Ź. wykonywała usługi na rzecz zainteresowanej C. Spółki z o.o. nie w ramach umowy zlecenia, lecz w ramach stosunku pracy, a w konsekwencji art. 8 ust. 2a ustawy systemowej nie powinien mieć w sprawie zastosowania, gdyż płatnikiem składek z tytułu ubezpieczenia społecznego powinien być pracodawca, tj. zainteresowana C. Spółka z o.o.; 2) art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej, przez jego błędne zastosowanie polegające na przyznaniu odwołującemu się statusu płatnika składek od wynagrodzeń otrzymywanych przez ubezpieczoną od podmiotu trzeciego; 3) art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, przez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że treścią dyspozycji tego przepisu objęte są również umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, niepodlegające przepisom Kodeksu cywilnego o umowie zlecenia i umowie o dzieło; 4) art. 35 i 35a ustawy o zakładach opieki zdrowotnej oraz art. 132 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, przez ich niezastosowanie polegające na braku uznania, że umowa zawarta przez ubezpieczoną z zainteresowaną Spółką jest umową o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i jego zmianę przez uwzględnienie odwołania oraz orzeczenie o kosztach postępowania.

Konieczność przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uzasadnił tym, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne: „czy za pracowników w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych należy rozumieć również osoby wykonujące pracę na podstawie umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, jeżeli umowę taką zawarły z pracodawcą, z którym pozostają w stosunku pracy lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonują pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostają w stosunku pracy, a zatem rozstrzygnięcie,

czy dyspozycja normy art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obejmuje również umowy o udzielanie świadczeń zdrowotnych”. W ocenie skarżącego, rozstrzygnięcie tej kwestii jest istotne z punktu widzenia zastosowania art. 8 (w skardze kasacyjnej powołano błędnie art. 4) ust. 2a ustawy systemowej i ustalenia płatnika składek w stosunku do pracowników. W tym zakresie skarżący powołał art. 132 i 133 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.; dalej powoływanej jako „ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej”), art. 35-35a ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (jednolity tekst: Dz.U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 ze zm.), art. 26 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 217 ze zm.) oraz wyrok Sądu Najwyższego z 10 grudnia 2004 r., III CK 134/04 (OSP 2005 nr 6, poz. 79).

Odpowiedź na skargę kasacyjną wniósł pełnomocnik zainteresowanej C. Spółki z o.o., domagając się wydania postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i wnosząc o zasądzenie od odwołującego się na rzecz zainteresowanej zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie jej do rozpoznania.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłance występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Należy przypomnieć, że istotnym zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego albo

uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Sformułowanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane, i przedstawienie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy popierwsze – przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie – jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732).

Sformułowane przez skarżącego zagadnienie prawne zostało już rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy. W wyroku z 13 lutego 2014 r., I UK 323/13 (LEX nr 1455194), przedstawiono stanowisko, że chociaż umowa o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (art. 133 w związku z art. 132 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej) należy do umów nazwanych, do których nie stosuje się z mocy art. 750 k.c. przepisów o zleceniu (tak Sąd Najwyższy w powołanym również przez skarżącego wyroku z 10 grudnia 2004 r., III CK 134/04, OSP 2005 nr 6, poz. 79), to nie można jej utożsamiać z umową o świadczenie usług medycznych zawartą przez podwykonawcę (tu: zainteresowaną spółkę) na rzecz świadczeniodawcy (tu: skarżącego) z osobą trzecią (tu: ubezpieczoną). Sąd Najwyższy wyjaśnił, że uregulowana w art. 132 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej umowa o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawierana jest przez podmiot zobowiązany do realizacji zadań z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego (Narodowy Fundusz Zdrowia) z podmiotem, który według przepisów tej ustawy może być

świadczeniodawcą. Stosownie do art. 132 ust. 3 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, umowa taka nie może być zawarta przez Fundusz z osobą udzielającą świadczeń opieki zdrowotnej (lekarzem, pielęgniarką, położną, inną osobą wykonującą zawód medyczny lub psychologiem) u tego świadczeniodawcy, który zawarł ją z Funduszem. Z mocy art. 133 zdanie drugie tej ustawy, takiej osobie świadczeniodawca nie może również zlecić – jako podwykonawcy – udzielania świadczeń opieki zdrowotnej w ramach umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartej z Funduszem, w tym na podstawie umowy o zamówienie na świadczenia zdrowotne.

Skarżący nie przedstawił argumentów uzasadniających zmianę powyższego poglądu.

Na marginesie należy podnieść, że Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skarg kasacyjnych odwołującego się SP ZOZ w M. w analogicznych sprawach (postanowienia z 13 listopada 2014 r.: I UK 286/14, I UK 287/14, I UK 288/14, z 18 lutego 2015 r.: I UK 291/14, I UK 295/14, I UK 297/14, I UK 298/14, z 3 marca 2015 r.: I UK 301/14, I UK 302/14, I UK 303/14, I UK 304/14, z 4 marca 2014 r.: I UK 305/14, I UK 310/14).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego między skarżącym (S.[...] w M.) i zainteresowaną (C. Spółką z o.o. w M.) orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490).